

Πώς οι Δείκτες του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών γίνονται μαθησιακός σχεδιασμός;

Δρ Παναγιώτης Σάββα, Φιλόλογος, ΒΔ

Δρ Παναγιώτης Τοφής, Φιλόλογος

Λειτουργοί Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου

6 Οκτωβρίου 2025

Περιεχόμενο επιμορφωτικής συνάντησης

Βασικές αρχές διδασκαλίας μιας
δεύτερης/ξένης/γλώσσας
πολιτισμικής κληρονομιάς

Η διδασκαλία της Ελληνικής ως
γλώσσας πολιτισμικής κληρονομιάς

Πώς οργανώνω την τάξη μου;

Αναλυτικό Πρόγραμμα για τα Ελληνικά
Παροικιακά Σχολεία

Μαθησιακός σχεδιασμός ανά
δεξιότητα επικοινωνίας

Βασικές αρχές
διδασκαλίας μιας
δεύτερης/ξένης/γλώσσας
πολιτισμικής κληρονομιάς

Πρώτη, δεύτερη, ξένη ή γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς (Χατζηδάκη, 2016; Γαβριηλίδου & Μητσιάκη, 2021)

Ένα παιδί	Πρώτη (μητρική) γλώσσα	Δεύτερη γλώσσα	Ξένη γλώσσα	Γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς
μαθαίνει μια γλώσσα	με αβίαστο και μη-συνειδητό τρόπο από τη γέννησή του.	σε περιβάλλον όπου αυτή είναι αναγνωρισμένη ως κύρια γλώσσα. π.χ. τα ελληνικά για κάποιον Σύριο στην Κύπρο	δεν χρησιμοποιείται στο περιβάλλον όπου μαθαίνεται. π.χ. τα αγγλικά/γαλλικά στην Κύπρο	στο σπίτι ως παιδί μεταναστών που μεγαλώνει στο εξωτερικό
η εκμάθηση γίνεται	Συνεχώς	με έκθεση στο φυσικό περιβάλλον της γλώσσας (παιχνίδι, συναναστροφές κ.ά.) και συστηματική διδασκαλία (σχολείο, τάξη)	Με συστηματικό τρόπο, μόνο την ώρα του μαθήματος της γλώσσας	Στο σπίτι (κυρίως προφορικά) και σε προαιρετικά μαθήματα (συστηματικά)
χρειάζεται να διδαχθεί	- Δομή και λειτουργίες δομικών στοιχείων - Εμπλουτισμός λεξιλογίου - Διαφοροποίηση λόγου αναλόγως περιστάσης επικοινωνίας - Κριτική επίγνωση	- Οργάνωση και συστηματικοποίηση δομής - Εμπλουτισμό λεξιλογίου - Καλλιέργεια επικοινωνιακών δεξιοτήτων	- Βασικές γνώσεις για το σύστημα της γλώσσας - Επικοινωνία με βασικές δομές και λεξιλόγιο - Έκθεση σε πολιτισμικά στοιχεία	- Συστηματική διδασκαλία και υποστήριξη - Αυθεντικό υλικό - Διασύνδεση με εμπειρίες - Λειτουργική χρήση της γλώσσας

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των μαθητών/μαθητριών που μαθαίνουν τα ελληνικά ως γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς;

Οι μαθητές/μαθήτριες που μαθαίνουν την Ελληνική ως...

Μητρική/Πρώτη γλώσσα

- Την κατακτούν εντελώς φυσικά, χωρίς συστηματική διδασκαλία.
- Επικοινωνούν προφορικά πολύ καλά.
- Κατέχουν τη δομή της γλώσσας (υπάρχει στο υποσυνείδητο τους)
- Βιώνουν πολιτισμικά στοιχεία.

Γλώσσα πολιτισμικής κληρονομιάς

- Την κατακτούν με προσπάθεια (γλώσσα-στόχος), παρά το γεγονός ότι μπορεί να την ακούν και να τη χρησιμοποιούν από μικρή ηλικία.
- Έχουν δυσχέρεια στην έκφραση...
- Κάνουν μορφολογικά και συντακτικά λάθη που δεν συναντάμε σε έναν «φυσικό ομιλητή».
- Κατέχουν ελλιπώς τη δομή της ελληνικής γλώσσας, διότι ακόμη βρίσκονται στη διαδικασία κατάκτησής της.
- Αγνοούν βασικό λεξιλόγιο για παιδιά της ηλικίας τους.
- Έχουν μόνο ακούσματα από πολιτισμικά στοιχεία.

Στόχος της
διδασκαλίας της
Ελληνικής ως
δεύτερης
γλώσσας...

Στην περίπτωση
της ΓΠΚ

Σκοπός του γλωσσικού μαθήματος είναι να **συστηματοποιήσει και να επεκτείνει** το γλωσσικό υλικό που συνεχώς αποκτούν οι μαθητές/μαθήτριες, ώστε να διευκολυνθεί και να γίνει πιο αποτελεσματική η «φυσική» κατάκτηση που συντελείται έξω από την οργανωμένη τάξη.

(Μάρκου, 1999)

Επαφή των παιδιών με **γλωσσικό εισαγόμενο**: να ακούσουν και να διαβάσουν αυθεντικά κείμενα στα ελληνικά

Γιατί χρειαζόμαστε διαφορετικό Αναλυτικό Πρόγραμμα;

Επειδή, τόσο το περιεχόμενο, όσο και η σειρά και ο τρόπος παρουσίασης των φαινομένων...

- Δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι ίδια με αυτήν που αφορά την πρώτη γλώσσα.
- Οι ανάγκες των μαθητών/μαθητριών μιας ΓΠΚ είναι διαφορετικές.

Από τη διδακτική σας πείρα...

Πείτε παραδείγματα διαφορετικής προσέγγισης στη μεθοδολογία της διδασκαλίας σας.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Για παράδειγμα...

Συνήθως ο/η εκπαιδευτικός διαβάζει ένα κείμενο στους/στις μαθητές/μαθήτριες και ΜΕΤΑ ρωτά αν έχουν κάποιες άγνωστες λέξεις.

Καλό είναι ο/η εκπαιδευτικός να δώσει κάποια γλωσσικά στηρίγματα (κάποιες λέξεις/φράσεις) που θεωρεί –με βάση τις πληροφορίες που συλλέγει για το γλωσσικό επίπεδο των μαθητών/τριών του- ότι θα βοηθήσουν στην κατανόηση ενός κειμένου, ΠΡΟΤΟΥ διαβάσει το κείμενο.

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΠΡΩΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ 2Γ/Ξ/ΓΠΚ**

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Για παράδειγμα...

Το γένος στα ονόματα της Ελληνικής δεν αντιμετωπίζεται ως πρόβλημα κατά τη διδασκαλία της Ελληνικής ως πρώτης γλώσσας. Υποσυνείδητα χρησιμοποιείται ορθά από τους/τις φυσικούς ομιλητές/ομιλήτριες.

Από τα πιο μεγάλα ζητήματα στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης. Πρέπει να διδάσκεται!

Δεν αρκεί ΜΟΝΟ η ταξινόμηση σε βασικές κατηγορίες (π.χ. αρσενικά σε -ος/-οι και -ης,-ας/-ες, θηλυκά σε -η,-α/-ες και ουδέτερα σε -ο/-α, γιατί προκύπτουν λάθη όπως: η παράθυρα, ο κράτος.

Σε αυτή την περίπτωση ο/η εκπαιδευτικός πρέπει (α) να είναι σε θέση να ερμηνεύει το λάθος και να το αξιοποιεί μαθησιακά και (β) να διδάσκει την κάθε νέα λέξη με το άρθρο της.

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΠΡΩΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ 2Γ/Ξ/ΓΠΚ**

Διδασκαλία της ελληνικής ως ΓΠΚ

Από την αρχή πρέπει να δίνεται έμφαση στο να μπορέσει ο μαθητής/τρια να **επικοινωνήσει άμεσα** στα ελληνικά, ακόμη και με τα ελλιπή μέσα που διαθέτει.

Παράλληλα, διδασκαλία **αλφαριθμητισμού**

Υπόρρητα, θα εισάγεται η **εκμάθηση στοιχείων της δομής** (γραμματικο-συντακτικοί κανόνες), πάντα όμως μέσα από την **καλλιέργεια της χρήσης της γλώσσας**.

Στάδιο κατάκτησης της 2Γ/Ξ/ΓΠΚ		Γενική συμπεριφορά των μαθητών/τριών
Σιωπηλό Στάδιο	○ 10 ώρες μέχρι 6 μήνες ○ 500 επαναλαμβανόμενες λέξεις	• δείχνουν αντικείμενα, δρουν, νεύουν, ή χρησιμοποιούν χειρονομίες • λένε ναι ή όχι • μιλούν διστακτικά
Πρώιμο Στάδιο Παραγωγής	○ 6 μήνες μέχρι 1 χρόνο ○ 1000 επαναλαμβανόμενες/ ενεργητικές λέξεις	• παράγουν φράσεις μιας ή δύο λέξεων • εστιάζουν σε λέξεις-κλειδιά και ενδείξεις πλαισίου
Στάδιο Εμφάνισης Ομιλίας	○ 1-2 χρόνια ○ 3000 ενεργητικές λέξεις	• συμμετέχουν σε βασικό διάλογο • απαντούν χρησιμοποιώντας απλές προτάσεις
Μέσο Στάδιο Ευχέρειας	○ 2-3 χρόνια ○ 6000 ενεργητικές λέξεις	• χρησιμοποιούν σύνθετες προτάσεις • δηλώνουν γνώμη και πρωτότυπη σκέψη • κάνουν ερωτήσεις • συμμετέχουν σε πιο εκτενείς συζητήσεις
Προχωρημένο Στάδιο Ευχέρειας	○ 5-7 χρόνια ○ λεξιλόγιο περιοχής περιεχομένου (content area vocabulary)	• συζητούν με ευχέρεια • κατανοούν δραστηριότητες του επιπέδου της τάξης τους • υποστηρίζουν και υπερασπίζονται ακαδημαϊκές θέσεις • διαβάζουν εγχειρίδια του επιπέδου της τάξης τους • γράφουν οργανωμένα και άπταιστα δοκίμια

(Krashen, 1982)

Παρανοήσεις σχετικά με τους/τις μαθητές/μαθήτριες που μαθαίνουν ελληνικά ως 2Γ/Ξ/ΓΠΚ

Ένας/Μία μαθητής/μαθήτρια, που φαίνεται να μιλά καλά τα ελληνικά, γνωρίζει τη γλώσσα άπταιστα.

Ένας/Μία μαθητής/μαθήτρια, που είναι σιωπηλός/σιωπηλή στην τάξη δεν καταλαβαίνει τίποτα.

Είναι καλό να έχουμε υπόψη...

Ο/Η μαθητής/μαθήτρια μεγαλύτερης ηλικίας έχει συνήθως περισσότερες **αναστολές** να μιλήσει μπροστά από τους/τις συνομηλίκους του/της, επειδή αισθάνεται ευάλωτος/ευάλωτη στην ανάληψη κινδύνων και στο να κάνει λάθη.

Δύο τύποι γλωσσικής επάρκειας (*Cummins, 2005*)

Βασικές **διαπροσωπικές δεξιότητες επικοινωνίας**

(Basic interpersonal communication skills (BICS))

ευχέρεια στη συνομιλία

δύο (2) χρόνια

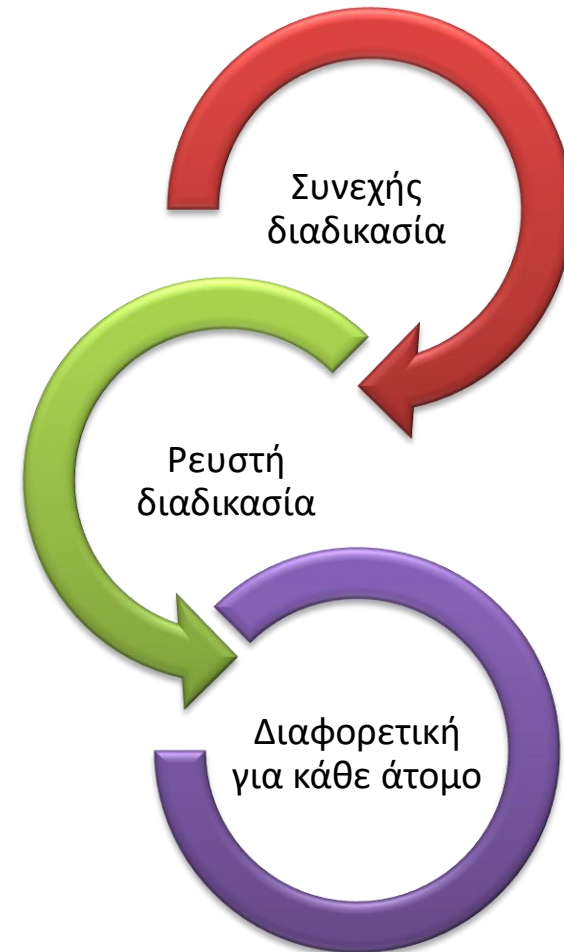
Γνωστική **ακαδημαϊκή γλωσσική επάρκεια**

(Cognitive academic language proficiency (CALP))

ευχέρεια σε ακαδημαϊκή, τεχνική γλώσσα

πέντε (5) – επτά (7) χρόνια

Κατάκτηση ή εκμάθηση γλωσσών

Ατομικές διαφορές στην εκμάθηση μιας 2Γ/Ξ/ΓΠΚ

- Ηλικία
- Ικανότητα για εκμάθηση μιας Γ2/ΞΓ/ΓΠΚ
- Κοινωνικο-ψυχολογικοί παράγοντες
 - Στάσεις
 - Κίνητρα
 - Προσωπικότητα
 - Γνωστικό στυλ
 - Στρατηγικές μάθησης

Διάγνωση ικανοτήτων και αναγκών του κάθε παιδιού από την αρχή της σχολικής χρονιάς και πριν από την αρχή κάθε θεματικού κύκλου!

**Ο/Η εκπαιδευτικός είναι σημαντικό να γνωρίζει ότι η
κατάκτηση των 4 δεξιοτήτων εξαρτάται από πολλούς
παράγοντες και διαφοροποιείται για το κάθε παιδί!**

Κατανόηση
προφορικού
λόγου

Κατανόηση
γραφτού
λόγου

Παραγωγή
προφορικού
λόγου

Παραγωγή
γραφτού
λόγου

Βασικά στοιχεία αποτελεσματικού περιβάλλοντος μάθησης σε μια 2Γ/Ξ/ΓΠΚ

Κατανοητό γλωσσικό εισαγόμενο

Μειωμένο επίπεδο άγχους

Πλαισιακή στήριξη - Ενδείξεις
περιβάλλοντος (Contextual clues)

Λεκτική αλληλεπίδραση

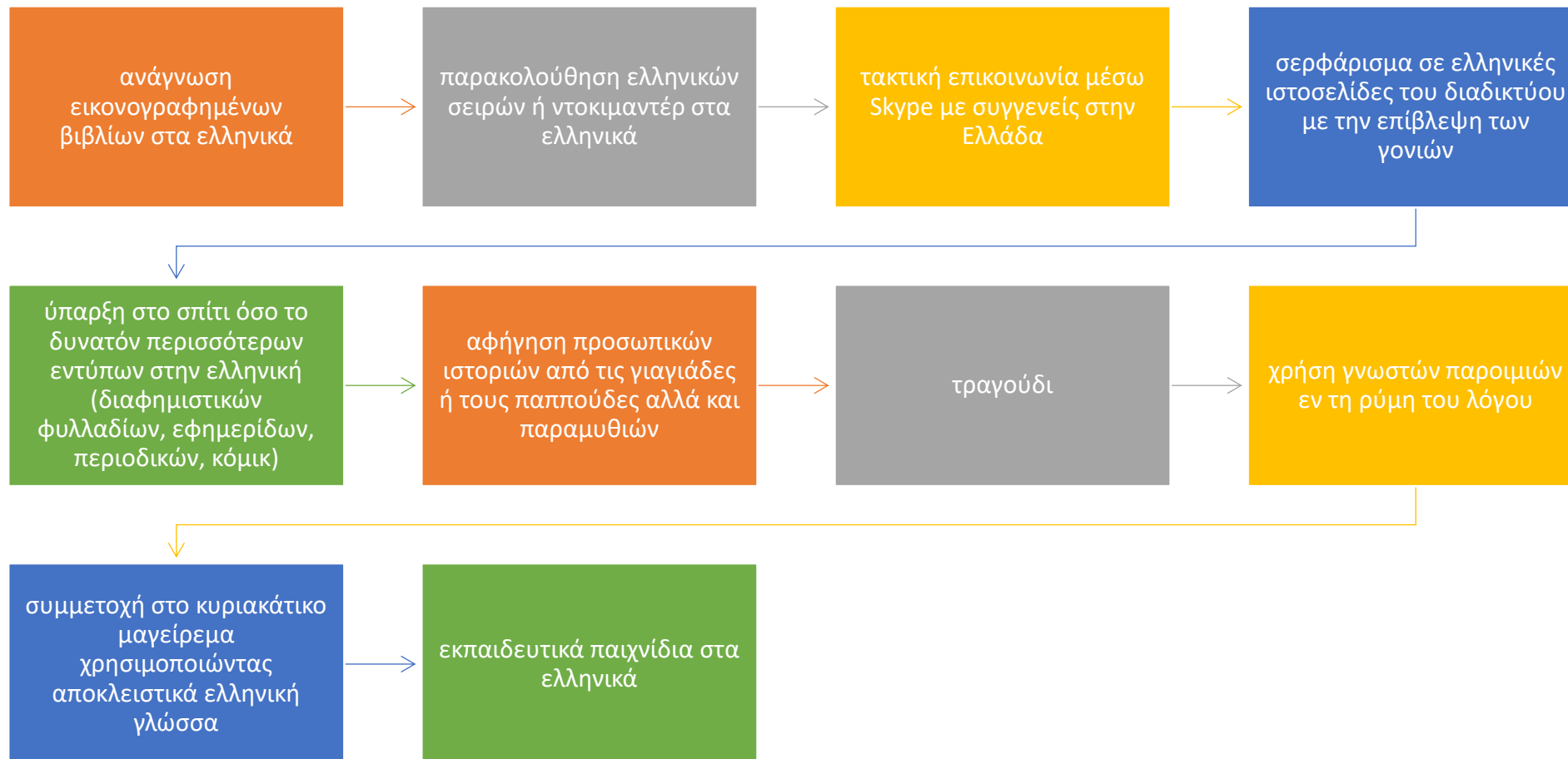
Ενεργός συμμετοχή

Η διδασκαλία της
Ελληνικής ως γλώσσας
πολιτισμικής κληρονομιάς

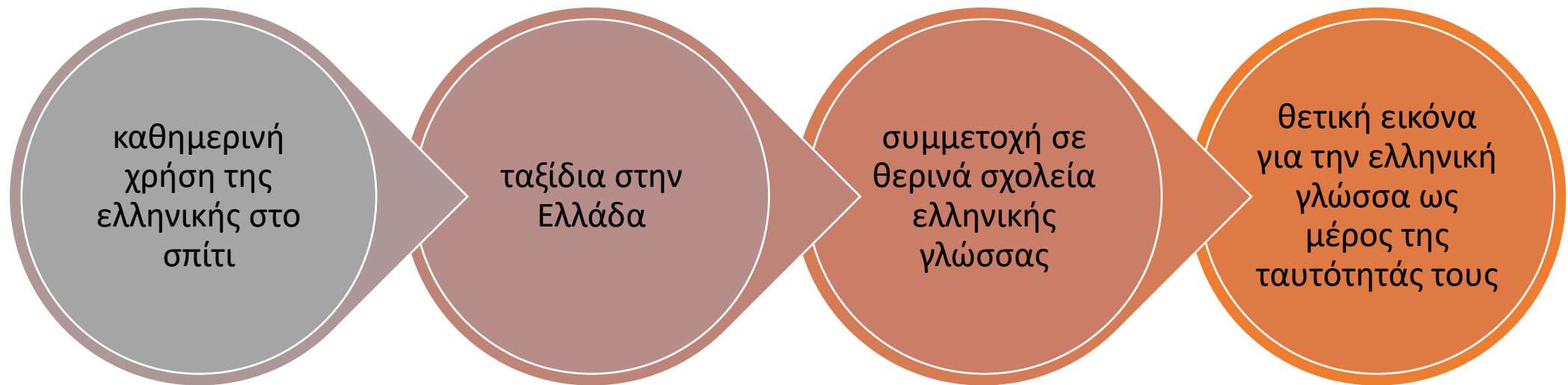
Ένα Αναλυτικό
Πρόγραμμα
Σπουδών για τη
διδασκαλία της
Ελληνικής ως
γλώσσας
πολιτισμικής
κληρονομιάς είναι
καλό να:

- Βασίζεται σε και να αξιοποιεί **αυθεντικό υλικό** που συνδέεται στενά με τις εμπειρίες και τα βιώματα των μαθητών-ομιλητών της Ελληνικής ως Γ.Π.Κ.
- Αξιοποιεί τη **διεπίδραση με τη Κοινότητα** ως βασικό εργαλείο μάθησης και διά βίου εκπαίδευσης.
- Αξιοποιεί τις **προϋπάρχουσες γλωσσικές και πολιτισμικές γνώσεις** των μαθητών και να χτίζει πάνω σε αυτές.
- Δίνει πρωτίστως έμφαση στη **λειτουργική χρήση της γλώσσας** και την αναζήτηση νοήματος σε αυθεντικό υλικό, και να αξιοποιεί τη **διδασκαλία της γραμματικής επικουρικά**, προκειμένου να αντιληφθούν οι μαθητές πώς αυτή συμβάλλει στη δημιουργία νοήματος.
- Αξιοποιεί τις αρχές της **διαφοροποιημένης διδασκαλίας**, προκειμένου να ανταποκριθεί στα διαφορετικά επίπεδα ελληνομάθειας των μαθητών ακόμη και στο πλαίσιο της ίδιας τάξης.

Ο ρόλος της οικογένειας

Αύξηση κινήτρου για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας

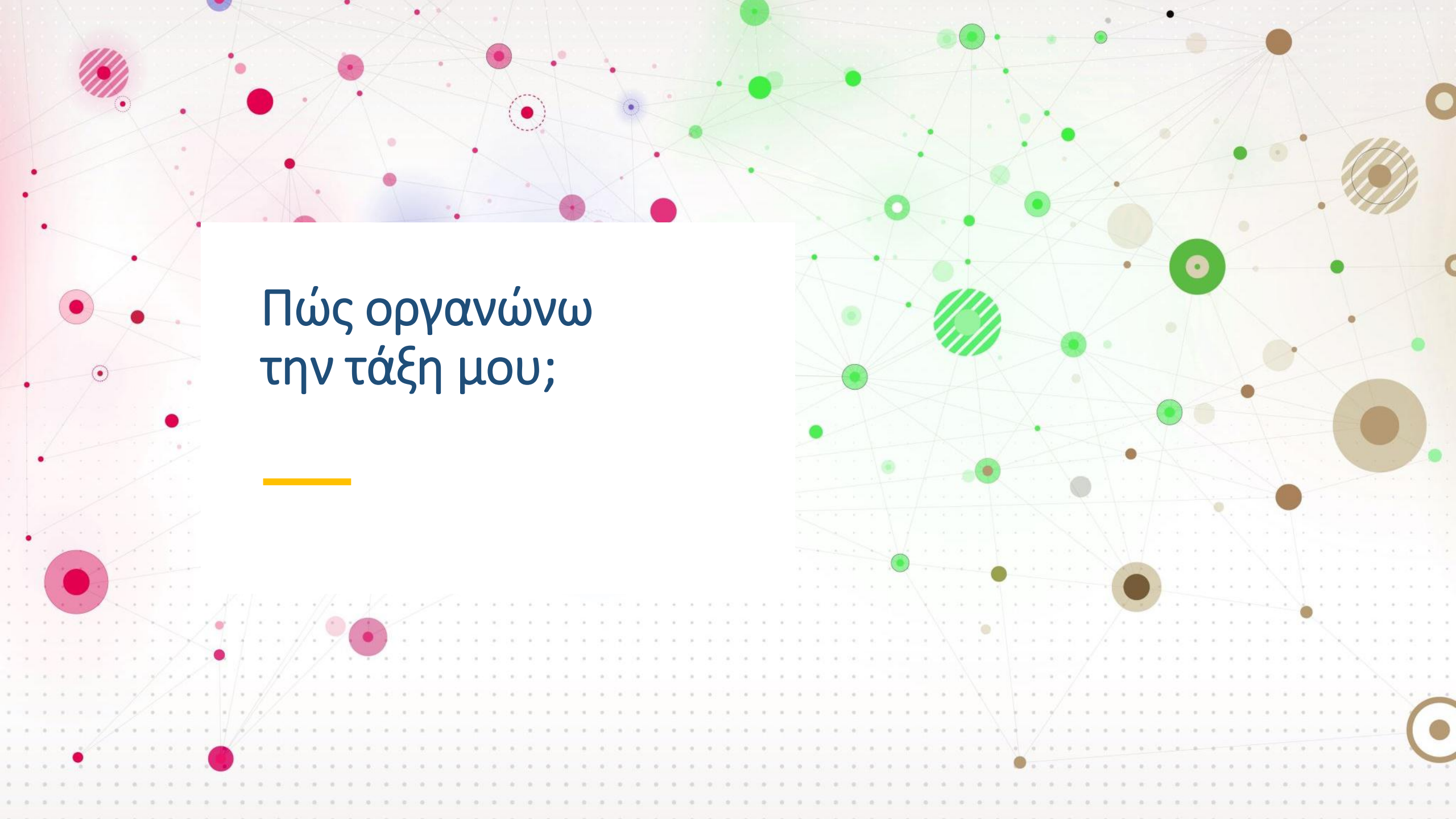

Ο ρόλος της Κοινότητας

Διοργάνωση εκδηλώσεων που να απευθύνονται σε παιδιά και να παρέχουν πλούσια εκπαιδευτικά ερεθίσματα:

- αναγνωστικές εμπυχώσεις στην ελληνική
- εμπυχώσεις δημιουργικής γραφής
- θεατρικό παιχνίδι
- λέσχες παραδοσιακών ελληνικών παιχνιδιών ή χορού
- σε κάθε εκδήλωσή της να εμπλέκει τους μικρούς μαθητές στη διοργάνωση και υλοποίηση, αναθέτοντάς τους ρόλους.

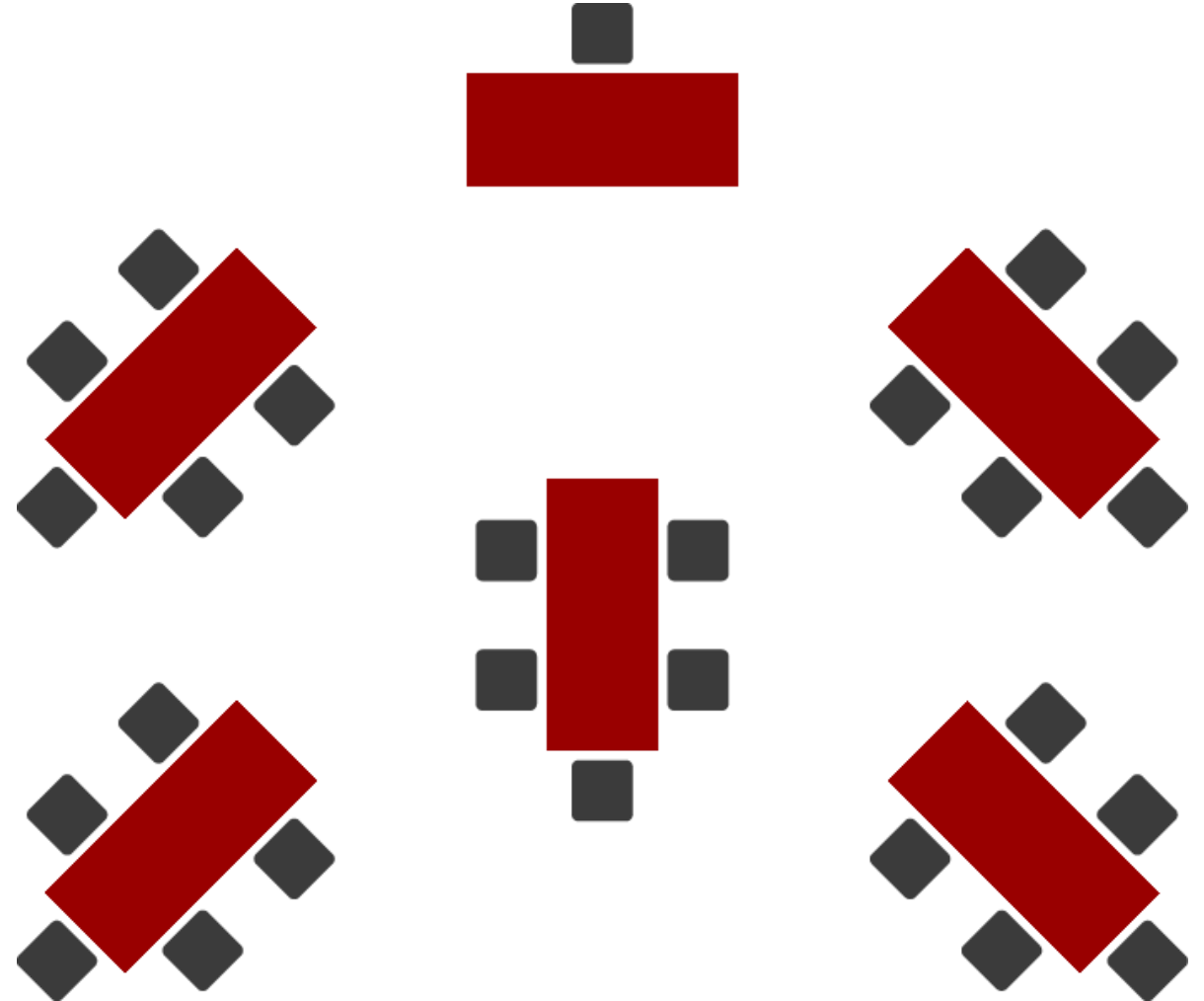
Πώς οργανώνω
την τάξη μου;

Οργάνωση τάξης → Ομάδες

- Παιδιά διαφορετικής ετοιμότητας ή
- Παιδιά παρόμοιας ετοιμότητας

Τι προσφέρει;

- Ευκαιρίες αλληλεπίδρασης
- Χρόνο στον/στην εκπαιδευτικό να εστιάσει σε συγκεκριμένες ανάγκες
- Χρόνο στα παιδιά να μιλήσουν, να ρωτήσουν (PEER LEARNING**)
- Ανάληψη ευθύνης (ownership)
- Τα παιδιά μαθαίνουν να ακούνε τους άλλους, να κρατούν σημειώσεις, να εκφράζουν την άποψή τους δημοκρατικά
- Τολμούν να «εκτεθούν» και οι λιγότερο έτοιμοι/ες

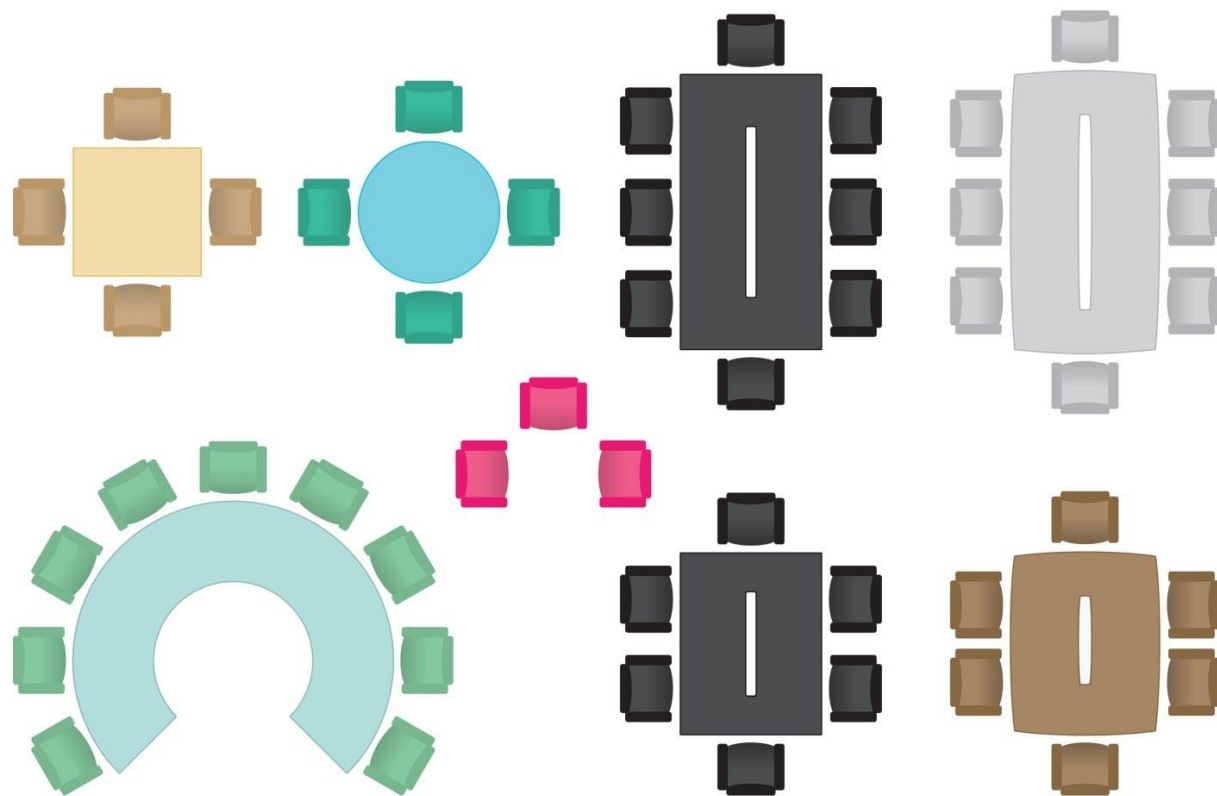

ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΚΟΛΟ ΑΛΛΑ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΝΑ ΕΠΙΜΕΙΝΟΥΜΕ

Βασικά στοιχεία για να
«δουλέψουν» οι ομάδες:

- Πολύ καλή οργάνωση του μαθήματος εκ των προτέρων!
- Παραδοτέα με σαφείς οδηγίες
- Χρονόμετρο
- Ρόλοι των μελών της ομάδας

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: Παρουσίαση στην ομάδα ή/και στην ολομέλεια → όταν καλούμαστε να εξηγήσουμε/να παρουσιάσουμε κάτι το κατανοούμε πραγματικά.

Περισσότερες ιδέες για την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση μπορείτε να βρείτε στο συνοπτικό άρθρο της Ασπασίας Χατζηδάκη omadosynergatiki_prosegesi1.pdf (sch.gr)

Αναλυτικό Πρόγραμμα για το Ελληνικό Παροικιακό Σχολείο

Η ανάπτυξη κάθε επιπέδου γλωσσομάθειας περιλαμβάνει την εκμάθηση της Ελληνικής αναπτύσσοντας και τις τέσσερις γλωσσικές δεξιότητες:

- α) Προφορική έκφραση/Προφορικός Λόγος
- β) Κατανόηση Προφορικού Λόγου
- γ) Κατανόηση Γραπτού Λόγου
- δ) Παραγωγή Γραπτού Λόγου/Γραπτός Λόγος

Νηπιαγωγείο και Προδημοτική	Επίπεδο Προ A1
Τάξεις Α' – Β'	Επίπεδο A1.1
Τάξεις Γ' – Δ'	Επίπεδο A1.2
Τάξεις Ε' – ΣΤ'	Επίπεδο A2. 1

Αναλυτικό Πρόγραμμα
για τα Ελληνικά
Παροικιακά Σχολεία

Δείκτες Επιτυχίας

- Αποτελούν τα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία αναμένεται να επιτευχθούν στο τέλος κάθε σταδίου.
- Τι αναμένεται από τους/τις μαθητές/μαθήτριες.

Δείκτες Επάρκειας

- Περιλαμβάνουν τι θα πρέπει να διδαχθούν οι μαθητές/μαθήτριες έτσι ώστε να επιτευχθούν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.
- Βοηθούν στον προγραμματισμό.
- Συμβάλλουν στον εντοπισμό τυχόν κενών στη μάθηση των παιδιών και στην κάλυψη αυτών.

Τάξεις Γ' – Δ' / Επίπεδο ΚΕΠΑ: Α 1.2 (Συνέχεια από προηγούμενη σελίδα)			
Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας	Προϋπάρχουσες Γνώσεις	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
Να κατανοούν μια απλή περιγραφή χώρου.	- Λεξιλόγιο για το σπίτι (δωμάτια και βασικά αντικείμενα/έπιπλα) - Εκτεταμένο λεξιλόγιο για το σχολείο (π.χ. ηλεκτρονικός υπολογιστής, αφίσα, εικόνες) - Λεξιλόγιο για τη γειτονιά/πόλη (π.χ. κατάστημα/καταστήματα, ταχυδρομείο, καφετέρια, εστατόριο, νοσοκομείο) - Τοπικά επιρρήματα (π.χ. δίπλα από, κάτω από, πάνω από, αριστερά, δεξιά)	- Βασικό λεξιλόγιο για το σχολείο	- Δραστηριότητες βάσει ηχογραφημένων κειμένων/διαλόγων - Παιχνίδια / δραστηριότητες όπως: ακούω και κυκλώνω, ακούω και ζωγραφίζω, ακούω και χρωματίζω, σωστό / λάθος, thumbs up/down

Μαθησιακός
σχεδιασμός ανά
δεξιότητα επικοινωνίας

Προφορικός λόγος

ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΠΑΝΤΑ

Ο προφορικός λόγος προηγείται του γραπτού.

Τα παιδιά που μαθαίνουν ελληνικά πρώτα θα χρειαστεί να ακούσουν και να καταλάβουν, μετά να μιλήσουν και ΜΕΤΑ να διαβάσουν και γράψουν.

Η κατανόηση και η παραγωγή προφορικού λόγου είναι δεξιότητες στις οποίες ΠΡΕΠΕΙ να ασκούμε τους μαθητές και τις μαθήτρές μας.

Δεν παραμελούμε να τις διδάσκουμε!!!

Συχνές παρανοήσεις

Κατανόηση προφορικού λόγου

Τάξεις Γ' – Δ' / Επίπεδο ΚΕΠΑ: Α 1.2

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας	Προϋπάρχουσες Γνώσεις	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
Να εντοπίζουν λέξεις-κλειδιά σε συνομιλίες ή μικρά προφορικά κείμενα.	- Εκτεταμένο λεξιλόγιο για: ζώα, αντικείμενα της τάξης, οικογένεια, φαγητά, αριθμοί μέχρι το 100, συναισθήματα, μέρη του σώματος - Λεξιλόγιο για: δωμάτιο, σπίτι, μήνες και εποχές, καιρός, αθλήματα, επαγγέλματα, ώρα	- Βασικό λεξιλόγιο για: χρώματα /φρούτα / φαγητά /αριθμοί / ζώα της φάρμας / άγρια ζώα/ αντικείμενα του σχολικού περιβάλλοντος / μέλη της οικογένειας / μέρη του σώματος / μέρες / επίθετα	- Δραστηριότητες ακρόασης

Τάξεις Γ' – Δ' / Επίπεδο ΚΕΠΑ: Α 1.2

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας	Προϋπάρχουσες Γνώσεις	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
Να εντοπίζουν λέξεις-κλειδιά σε συνομιλίες ή μικρά προφορικά κείμενα.	- Εκτεταμένο λεξιλόγιο για: ζώα, αντικείμενα της τάξης, οικογένεια, φαγητά, αριθμοί μέχρι το 100, συναισθήματα, μέρη του σώματος - Λεξιλόγιο για: δωμάτιο, σπίτι, μήνες και εποχές, καιρός, αθλήματα, επαγγέλματα, ώρα	- Βασικό λεξιλόγιο για: χρώματα / φρούτα / φαγητά / αριθμοί / ζώα της φάρμας / άγρια ζώα/ αντικείμενα του σχολικού περιβάλλοντος / μέλη της οικογένειας / μέρη του σώματος / μέρες / επίθετα	- Δραστηριότητες ακρόασης

Φαγητά / Γλυκά / Εστιατόριο / Καφετέρια

Επίπεδο A1.1	ψωμί, σάντουιτς, τυρί, χαμ, σαλάτα, μακαρόνια, πατάτες, σαλάτα, ψάρι, σούπα, αβγό, κρόκος, τόπουλο, πίτσα, χυμός, νερό, τσάι, γάλα, πατάτες τηγανιτές, τούρτα, σοκολάτα, μπισκότο, παγωτό, πορτοκαλάδα, λεμονάδα, χαλούμι, κέικ, αναψυκτικό
Επίπεδο A1.2	βούτυρο, μαρμελάδα, ρύζι, μπριζόλα, μέλι, αναψυκτικό, σουβλάκι, σούβλα, γιαούρτι, ντολμας (κουπέπια), μουςακάς, παστίτσιο (μακαρόνια του φούρνου), ομελέτα, αβγολέμονο, βασιλόπιτα, εστιατόριο, καφετέρια, φλαούντα, τζατζίκι, ταχίνι, ταραμάς/ταραμοσαλάτα, χωριάτικη σαλάτα, φακές, μπάμιες, μπιζέλι/αρακάς, όσπρια, φασόλια, κρέας, μπιφτέκι, τσουρέκι, πρωινό, μεσημεριανό, βραδινό, καλαμαράκι, μοσχαρακι, γαλοπούλα, στο γκριλ/στη σχάρα, γεύμα, τόνος, σολομός
Επίπεδο A2.1	κουλούρι, παξιμάδι, κρασί, χταπόδι, πατάτες ψητές/βραστές/φούρνου, ελιές, ελαιόλαδο, λουκάνικο, γαλακτομπούρεκο, ξηροί καρποί/αμύγδαλα/καρύδια, δείπνο, γεύμα, μενού, συνταγή, μεζέδες, τροφή, κιμάς, αλεύρι, ρεβίθια, λουβιά (φασόλια μαυρομάτικα), κατάλογος, λογαριασμός, παραγγελία, ζάχαρη, λάδι, αλάτι, πιπέρι, μερίδα, φιλοδώρημα

Σπειροειδής
ανάπτυξη
ΑΠ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Μέσα από διαδικασίες συνεχούς διαμορφωτικής αξιολόγησης φροντίζω

1. να γνωρίζω τις **προϋπάρχουσες γνώσεις** των μαθητών/μαθητριών μου και
2. να διδάσκω **7-8 καινούργιες λέξεις** κάθε μάθημα (το πολύ).

Το καινούργιο λεξιλόγιο το επαναφέρω στα επόμενα μαθήματα (**σπειροειδής μάθηση**)

Κατανόηση προφορικού λόγου

Δραστηριότητες κατάλληλα σχεδιασμένες

Αυθεντικά κείμενα

Ένα αυθεντικό κείμενο είναι μια έκταση της πραγματικής γλώσσας, που παράγεται από έναν πραγματικό ομιλητή ή συγγραφέα για ένα πραγματικό ακροατήριο και έχει σχεδιαστεί για να μεταφέρει ένα πραγματικό μήνυμα κάποιου είδους (Morrow 1977)

... είναι ο λόγος (προφορικός) που έχει παραχθεί είτε για μη διδακτικούς, είτε για διδακτικούς σκοπούς, και περιέχει πληθώρα χαρακτηριστικών τα οποία απαντούν στη γνήσια επικοινωνία. (Geddes & White 1978)

«αυθεντική μάθηση», ο οποίος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την πραγματική ζωή των μαθητών και τους προετοιμάζει για καταστάσεις με τις οποίες θα έρθουν αντιμέτωποι στον πραγματικό κόσμο. (Herrington & Oliver 2000)

Αυθεντικά υλικά ονομάζονται όσα δεν έχουν σχεδιαστεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς και απευθύνονται στους φυσικούς ομιλητές. (Martinez 2002)

Κατανόηση προφορικού λόγου

Δραστηριότητες κατάλληλα σχεδιασμένες

(Α) Ενδεικτική δραστηριότητα **πριν από την ακρόαση:**

1. Γράψε 4 φαγητά που ξέρεις.
2. Ποια ομάδα έγραψε τα περισσότερα;

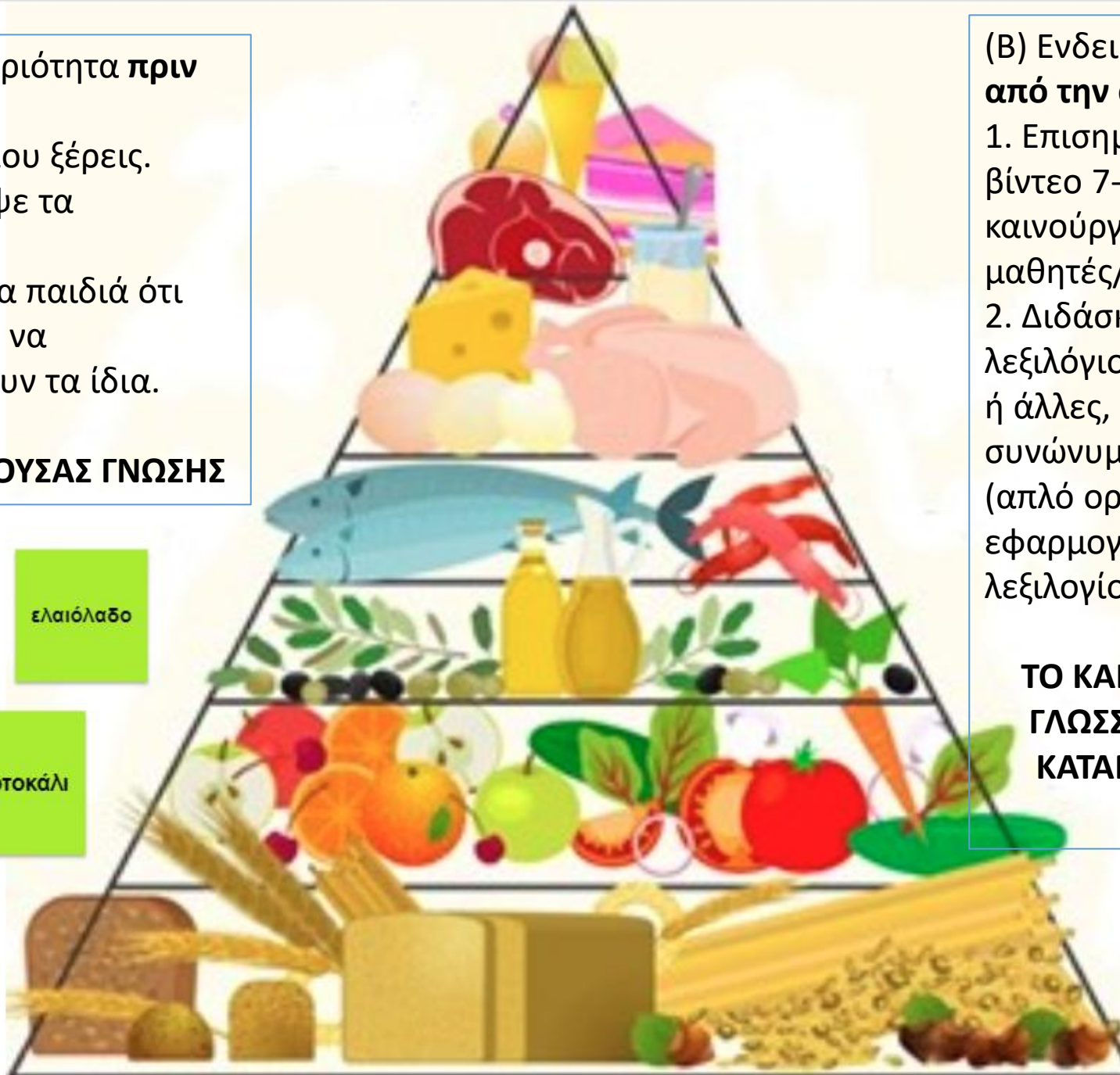
Tip! Λέμε από πριν στα παιδιά ότι είναι διαγωνισμός για να αποφύγουν να γράφουν τα ίδια.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΓΝΩΣΗΣ

ελαιόλαδο

πορτοκάλι

ψωμί

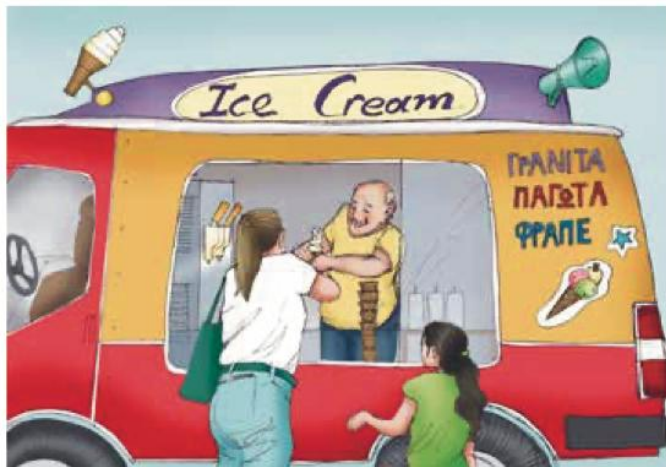
(Β) Ενδεικτική δραστηριότητα **πριν από την ακρόαση:**

1. Επισημαίνουμε από πριν στο βίντεο 7-8 λέξεις που είναι καινούργιες για τους μαθητές/μαθήτριές μας.
2. Διδάσκουμε το καινούργιο λεξιλόγιο είτε με καρτέλες του ΠΙΚ ή άλλες, είτε με google εικόνες, συνώνυμα, περιφραστική εξήγηση (απλό ορισμό), quizlet ή αντίστοιχη εφαρμογή για εκμάθηση λεξιλογίου κ.ά.

**ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΩΣ
ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΣΤΗΡΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
ΑΚΡΟΑΣΗΣ**

1. Βλέπω τις εικόνες.

α) Πού βρίσκονται τα παιδιά; Τι κάνουν;

β) Γράφω λέξεις που ξέρω σε χαρτάκι post-it. Κολλώ το χαρτάκι στον πίνακα.

Πόσες λέξεις γράψατε όλα τα
παιδιά στα χαρτάκια;
Πόσες λέξεις ήξερες;

γ) Σημειώνω τις λέξεις που δεν ξέρω στο **Δικό μου Λεξικό** στα Ελληνικά και σε άλλες γλώσσες που ξέρω.

Τι φαγητό ή ποτό παίρνεις
απέξω; Από πού;

Ακούω, μιλάω, διαβάζω και γράφω...

2. Θα ακούσω μια τηλεφωνική παραγγελία σε ένα σουβλατζίδικο.

Πριν ακούσω...

α) Τι είναι το σουβλατζίδικο;

Υπάρχει σε όλες τις χώρες του κόσμου;

Τι φαγητά βρίσκω σε ένα σουβλατζίδικο στην Κύπρο και σε άλλες χώρες;

Είναι ίδια ή διαφορετικά;

Καθώς ακούω...

β) Πώς λένε το σουβλατζίδικο; _____

Ποιος/Ποια κάνει την παραγγελία; _____

γ) Γράφω ποια φαγητά, λαχανικά και ποτά άκουσα.

Φαγητά

σουβλάκι κοτόπουλο

Λαχανικά

Ποτά

Πώς αλλιώς λέμε τα ποτά; _____

Αφού ακούσω...

στ) Ακούω ξανά και **κυκλώνω** το σωστό:

(1) Τι ώρα είναι;

(α) πρωί

(β) μεσημέρι

(γ) βράδυ

(2) Πόσα άτομα μιλάνε;

(α) τρία

(β) δύο

(γ) τέσσερα

(3) Τι παραγγέλλνει το παιδί για να φάει εκείνος;

(α) σουβλάκι κοτόπουλο

(β) γύρο βοδινό

(γ) παγωτό

(4) Τι θέλουν να πιουν;

(α) αναψυκτικά

(β) νερό, μπίρα και χυμό

(γ) μία μπίρα, έναν χυμό και ένα αναψυκτικό

(5) Πώς θα πληρώσουν τον λογαριασμό;

(α) με μετρητά

(β) με κάρτα

(γ) θα περάσουν από κατάστημα αύριο

Συζητάτε...

Πώς τα πήγες; Τι θυμάσαι από πέρσι;
Τι ήταν εύκολο; Τι ήταν δύσκολο;

Από ποια
καταστήματα
ψωνίζουν τα
παιδιά;

Μαγαζιά

παγωτατζίδικο
σουβλατζίδικο
ταβέρνα
εστιατόριο
φαστφουντάδικο
μπεργκεράδικο
τυροπιτάδικο / φούρνος
καφετέρια / καφέ
καντίνα

Πόσο συχνά;

πολύ
αρκετά
λίγο
καθόλου

Πόσο συχνά
ψωνίζουν τα
παιδιά;

Κατανόηση προφορικού λόγου

Κατά την ακρόαση του κειμένου

Απλές δραστηριότητες κατανόησης του κειμένου ακρόασης (ορθού-λάθους, πολλαπλής επιλογής, σειροθέτησης, αντιστοίχισης)

Μετά την ακρόαση του κειμένου

Ανάλογα με το επίπεδο ελληνομάθειας και ετοιμότητας των μαθητών/μαθητριών μας μπορούμε να υποβάλουμε προφορικά ή γραπτά και απλές ερωτήσεις ανοικτού τύπου

[Βίντεο για την πυραμίδα της μεσογειακής διατροφής](#)

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Τάξεις Γ΄ – Δ΄ / Επίπεδο ΚΕΠΑ: Α 1.2

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας	Προϋπάρχουσες Γνώσεις	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
Να κατανοούν προφορικό λεξιλόγιο που έχουν διδαχθεί.	- Εκτεταμένο λεξιλόγιο για: ζώα, αντικείμενα της τάξης, οικογένεια, φαγητά, αριθμοί μέχρι το 100, συναισθήματα, μέρη του σώματος - Λεξιλόγιο για: δωμάτιο, σπίτι, μήνες και εποχές, καιρός, αθλήματα, επαγγέλματα, ώρα	- Βασικό λεξιλόγιο για: χρώματα /φρούτα / φαγητά/αριθμοί /ζώα της φάρμας / άγρια ζώα/ αντικείμενα του σχολικού περιβάλλοντος /μέλη της οικογένειας /μέρη του σώματος / μέρες /επίθετα	- Παιχνίδια κατανόησης προφορικού λόγου π.χ. fly swat, bingo!, ακούω και κυκλώνω/χρωματίζω/ κάνω/ χρωματίζω

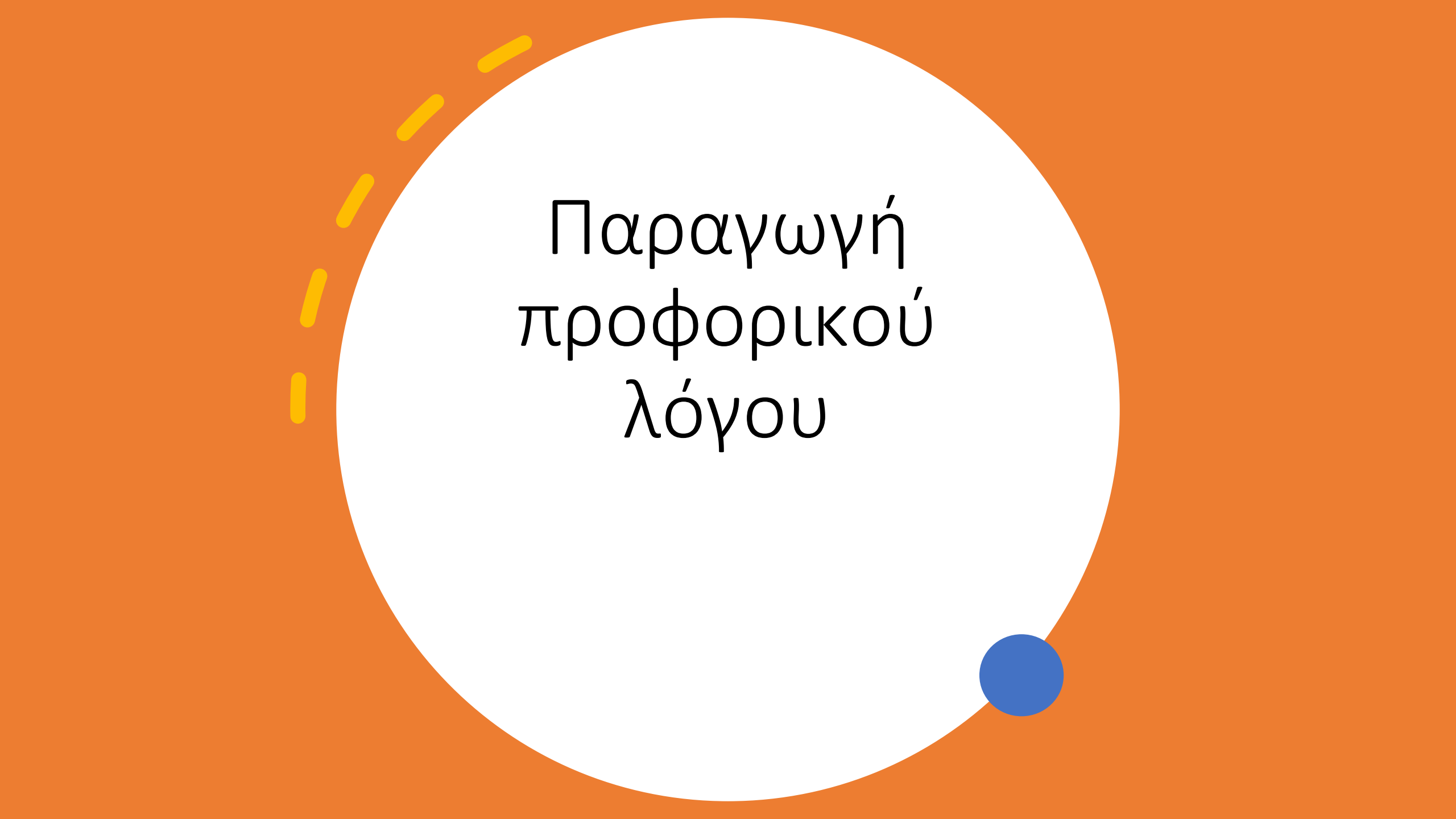
Να κατανοούν απλές ερωτήσεις στην ελληνική γλώσσα σε θέματα για τον εαυτό τους, το οικογενειακό και σχολικό τους περιβάλλον, δεδομένου ότι ο/η ομιλητής/ ομιλήτρια μιλάει καθαρά και οι ερωτήσεις συνοδεύονται με βοηθητικές χειρονομίες.	- Πώς σε λένε; - Πόσων χρονών είσαι; - Αριθμοί (1 – 20) - Τι φρούτο/ζώο/παιχνίδι/φαγητό/ χρώμα σου αρέσει; - Σου αρέσει/ουν το/τα - Έχεις χρωματιστά/τετράδιο/ζωάκι; - Έχεις αδελφό/ή; - Πόσα χρωματιστά/παιχνίδια/... έχεις; - Πόσα αδέλφια έχεις; - Τι χρώμα είναι τό/η/ο/τα		- Παιχνίδια με μπάλα - Παιχνίδια με κάρτες - Ρυθμικά τραγούδια (σε στυλ διαλόγου) - Παιχνίδια του στυλ «Μάντεψε τι έχω/μου αρέσει/κρατώ/...;)»
---	---	--	---

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Να εντοπίζουν λέξεις-κλειδιά σε συνομιλίες ή μικρά προφορικά κείμενα.	- Εκτεταμένο λεξιλόγιο για: ζώα, αντικείμενα της τάξης, οικογένεια, φαγητά, αριθμοί μέχρι το 100, συναισθήματα, μέρη του σώματος - Λεξιλόγιο για: δωμάτιο, σπίτι, μήνες και εποχές, καιρός, αθλήματα, επαγγέλματα, ώρα	- Βασικό λεξιλόγιο για: χρώματα /φρούτα / φαγητά /αριθμοί / ζώα της φάρμας / άγρια ζώα/ αντικείμενα του σχολικού περιβάλλοντος / μέλη της οικογένειας / μέρη του σώματος / μέρες / επίθετα	- Δραστηριότητες ακρόασης
Να κατανοούν το βασικό νόημα μιας απλής ιστορίας η οποία συνοδεύεται με εποπτικά μέσα και ζωντανή διήγηση	- Στρατηγικές κατανόησης προφορικών αφηγήσεων (π.χ. ιστορίες και παραμύθια)		- Αφήγηση παραμυθιών στο κατάλληλο επίπεδο (κατάλληλη γλώσσα / κατάλληλες εικόνες) - Δραματοποίηση παραμυθιού,

Τάξεις Γ' – Δ' / Επίπεδο ΚΕΠΑ: Α1.2 (Συνέχεια από προηγούμενη σελίδα)

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας	Προϋπάρχουσες Γνώσεις	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
Να περιγράφουν τον εαυτό τους και άλλα πρόσωπα (π.χ. βασική εξωτερική εμφάνιση, καταγωγή, ηλικία, οικογένεια, χόμπι, αγαπημένα αντικείμενα/ζώα/φαγητά).	- Επίθετα π.χ. ψηλός/κοντός, μακριά/κοντά μαλλιά - Ενεσιώτας - Κτητικές Αντωνυμίες - Λεξιλόγιο για χώρες και εθνικότητες, π.χ. Κύπριος/α – Έλληνας/Ελληνίδα / Άγγλος/Αγγλίδα - Λεξιλόγιο για είδη ένδυσης/υπόδησης	- Μέρη του σώματος	- Δημιουργία αφίσας και παρουσίαση ενός προσώπου - Παιχνίδια – π.χ. περιγραφή ενός προσώπου το οποίο πρέπει να μαντέψουν οι άλλοι/ες συμμαθητές/συμμαθήτριες - Παιχνίδια «Σωστό/λάθος»

Παραγωγή
προφορικού
λόγου

Παραωνή προφορικού λόγου

Εγώ είμαι η **Άννα**
από τη **Βουλγαρία**.

Με λένε **Μαρία** και
είμαι από την **Κύπρο**.

Εμένα με
λένε **Αμίρ** και
κατάγομαι
από τη **Συρία**.

Ονομάζομαι **Σάνι**
και γεννήθηκα
στη **Νιγηρία**.

Με λένε **Ιζαμπέλα**
αλλά με φωνάζουν Μπέλα.
Έχω τρεις πατρίδες:
τη **Ρουμανία**, τις **Φιλιππίνες**
και την **Κύπρο**.

Λέγομαι **Λέβαν**.
Η μαμά μου έφτασε
στην **Κύπρο** από τη
Σρι Λάνκα.

Είμαι ο
Είμαι η...
Ονομάζομαι
Με φωνάζουν ...
Λέγομαι...

Είμαι από ...
Κατάγομαι από...
Γεννήθηκα στην...
Η μαμά μου ήρθε
από...

Ρουμανία,
Φιλιππίνες, Κύπρος
Νιγηρία, Βουλγαρία,
Σρι Λάνκα, Συρία

....

.....

Παραγωγή προφορικού λόγου

Μάντεψε ποιος:

Τα παιδιά της τάξης μπερδεύτηκαν!

Το ένα παιδί περιγράφει τον εαυτό του σαν να είναι κάποιο άλλο παιδί.

Οι υπόλοιποι/ες προσπαθούν να μαντέψουν ποιος/ποια είναι!

Έχουν 3 προσπάθειες!

(αναλόγως του βαθμού ετοιμότητας του κάθε παιδιού δίνουμε και γλωσσικά στηρίγματα – από ολόκληρα κείμενα, προτάσεις μέχρι λίγες λέξεις)

Είμαι ο
Είμαι η...
Ονομάζομαι
Με φωνάζουν ...
Λέγομαι...

Είμαι από ...
Κατάγομαι από...
Γεννήθηκα στην...
Η μαμά μου ήρθε
από...

Ρουμανία,
Φιλιππίνες, Κύπρος
Νιγηρία, Βουλγαρία,
Σρι Λάνκα, Συρία

....

.....

15. Γκάλοπ...

[Ελληνικά στο σχολείο.indd \(pi.ac.cy\)](#)

Διαλέγω λέξεις από τα χαρτάκια.

Ρωτάω τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριάς μου σε τι μαγαζιά παραγγέλνουν
ροφήματα, φαγητά ή γλυκά.

Σηκώνουν χέρι και απαντούν.

Μαγαζιά

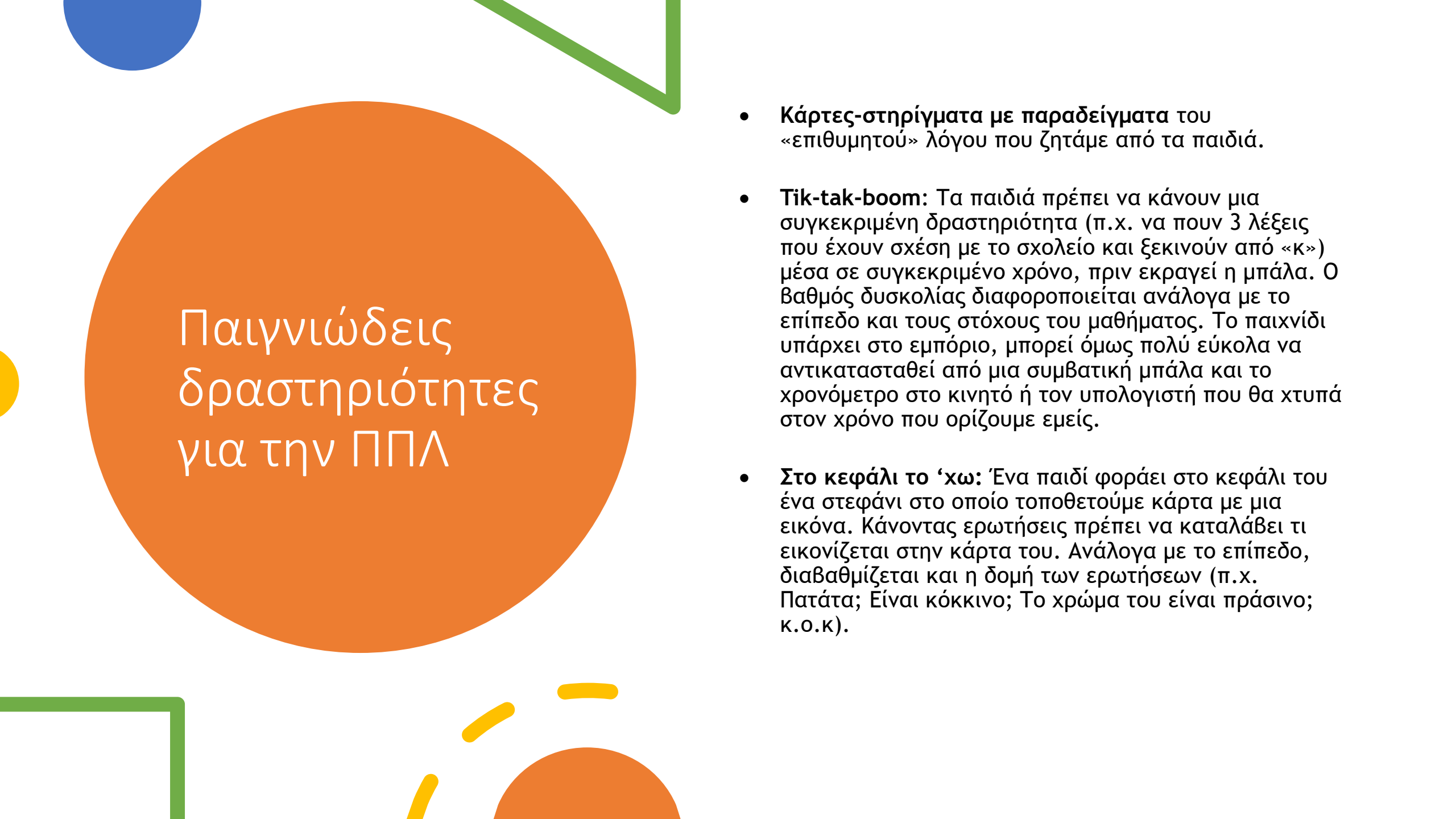
παγωτατζίδικο
σουβλατζίδικο
ταβέρνα
εστιατόριο
φαστφουντάδικο
μπεργκεράδικο
τυροπιτάδικο / φούρνος
καφετέρια / καφέ
καντίνα

Πόσο συχνά;

πολύ
αρκετά
λίγο
καθόλου

Πόσα παιδιά
παραγγέλνουν
πολύ συχνά από
την καφετέρια;

Παιγνιώδεις δραστηριότητες για την ΠΠΛ

- **Κάρτες-στηρίγματα με παραδείγματα** του «επιθυμητού» λόγου που ζητάμε από τα παιδιά.
- **Tik-tak-boom:** Τα παιδιά πρέπει να κάνουν μια συγκεκριμένη δραστηριότητα (π.χ. να πουν 3 λέξεις που έχουν σχέση με το σχολείο και ξεκινούν από «κ») μέσα σε συγκεκριμένο χρόνο, πριν εκραγεί η μπάλα. Ο βαθμός δυσκολίας διαφοροποιείται ανάλογα με το επίπεδο και τους στόχους του μαθήματος. Το παιχνίδι υπάρχει στο εμπόριο, μπορεί όμως πολύ εύκολα να αντικατασταθεί από μια συμβατική μπάλα και το χρονόμετρο στο κινητό ή τον υπολογιστή που θα χτυπά στον χρόνο που ορίζουμε εμείς.
- **Στο κεφάλι το 'χω:** Ένα παιδί φοράει στο κεφάλι του ένα στεφάνι στο οποίο τοποθετούμε κάρτα με μια εικόνα. Κάνοντας ερωτήσεις πρέπει να καταλάβει τι εικονίζεται στην κάρτα του. Ανάλογα με το επίπεδο, διαβαθμίζεται και η δομή των ερωτήσεων (π.χ. Πατάτα; Είναι κόκκινο; Το χρώμα του είναι πράσινο; κ.ο.κ).

14. Τι είναι;

[Ελληνικά στο σχολείο.indd \(pi.ac.cy\)](#)

Γινόμαστε ζευγάρια.

- Περιγράφω στο ζευγάρι μου ένα φαγητό, ένα γλυκό ή ένα ποτό που παραγγέλνω απέξω αλλά δεν λέω το όνομά του!
- Ο άλλος/Η άλλη το ζωγραφίζει, γράφει τι είναι και από πού το παραγγέλνουμε.
- Έχουμε 3 λεπτά!

Ξεκινώ εγώ!
Τον πίνεις. Είναι γλυκός και έχει βιταμίνες.
Τι είναι;

χυμός πορτοκάλι

καφετέρια, καντίνα

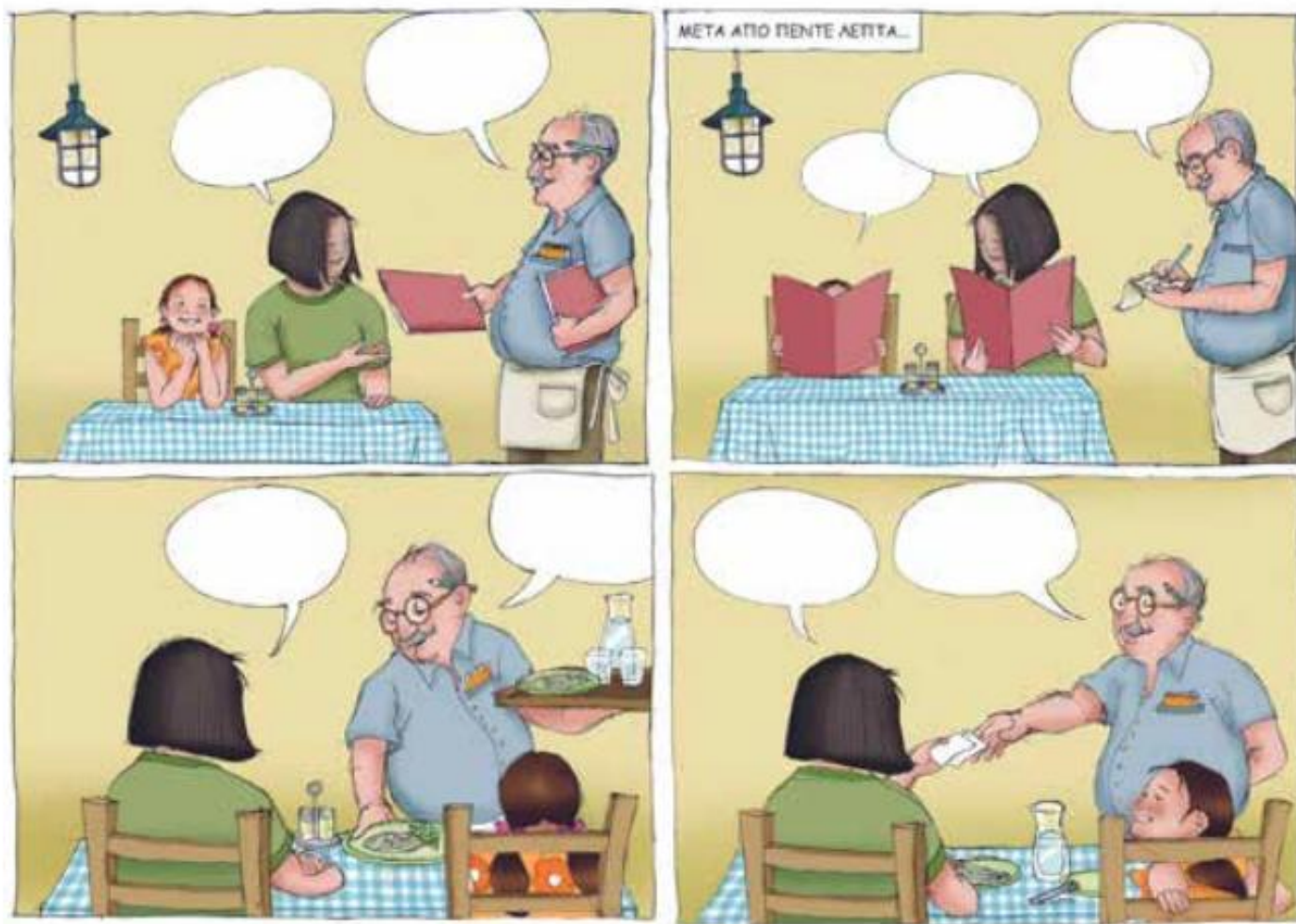
Παιγνιώδεις δραστηριότητες για την ΠΠΛ

- **Ζάρι:** Τοποθετούμε στις έδρες του ζαριού εικόνες, λέξεις ή φράσεις. Το παιδί ρίχνει το ζάρι και πρέπει να αναγνωρίσει τη λέξη ή να τη χρησιμοποιήσει σε πρόταση με συγκεκριμένη δομή ανάλογα με τον στόχο (π.χ. Ο γιατρός εργάζεται στο ιατρείο.)
- **Κορίνες bowling:** Πάνω στις κορίνες τοποθετούμε καρτέλες με λέξεις ή εικόνες. Τα παιδιά ρίχνουν τις κορίνες, όμως για να κερδίσουν τους πόντους, πρέπει να αναγνωρίσουν και να πουν την εικονιζόμενη λέξη, να τη διαβάσουν, να αναγνωρίσουν ή να τη χρησιμοποιήσουν σε πρόταση με συγκεκριμένη δομή (διαφοροποίηση ανάλογα με το επίπεδο και τον στόχο).
- **Θεατρικό παιχνίδι - Δραματοποίηση - Παιχνίδια ρόλων:** Ανάλογα με την ενότητα, δίνουμε στα παιδιά ένα σενάριο και ρόλους τους οποίους πρέπει να υποδυθούν, συμμετέχοντας σε διαλόγους (π.χ. ψώνια από κατάστημα, παραγγελία σε εστιατόριο).

16. Παιχνίδι ρόλων!

Παίζουμε τους πελάτες/τις πελάτισσες και τους σερβιτόρους/τις σερβιτόρες.

σερβιτόρος/σερβιτόρα

πελάτης/πελάτισσα

Είστε έτοιμοι/-ες;

Ναι, είμαστε έτοιμοι/-ες να παραγγείλουμε.
Όχι, δώστε μας ένα λεπτό! Σε λίγο, παρακαλώ!

Τι θα θέλατε/θα πάρετε, παρακαλώ;

Θα ήθελα ένα/μία... Θα ήθελα να φάω.../ πιω.../
κάνω μια παραγγελία. Μήπως έχετε...;
Μπορείτε να μου βάλετε...;

**Με σαλάτα/κέτσαπ/μουστάρδα/
σιρόπι... ή χωρίς;**

Ναι, λίγη/λίγο/πολλή/πολύ.
Όχι, χωρίς/καθόλου...

Κάτι άλλο;

Όχι, ευχαριστώ. Είμαι εντάξει/ καλά...

**Βέβαια! Εννοείται!
Λυπάμαι, δεν έχουμε...**

Να είστε καλά...

Φυσικά! Έρχομαι! Αμέσως! Έγινε!

Σύνολο/Όλα μαζί...

Μπορώ να πληρώσω; Τον λογαριασμό,
παρακαλώ! Πόσα είναι; Πόσο κάνει/κάνουν/
κοστίζει/ κοστίζουν; Μπορώ να πληρώσω με
μετρητά/cash; Παίρνετε/δέχεστε κάρτα;
Μπορούμε να πληρώσουμε χωριστά;

Παιγνιώδεις δραστηριότητες για την ΠΠΛ

- **Εικονοβιβλία και ταινίες χωρίς λόγια:** Άπειρες δυνατότητες για παραγωγή προφορικού λόγου (και γραπτού λόγου) από τα παιδιά σε επίπεδο λέξης, πρότασης ή ιστορίας, χωρίς τον περιορισμό που επιβάλλει το δοσμένο κείμενο.
 - **Δημιουργία βίντεο:** Βιντεογραφούμε τα παιδιά και δημιουργούμε σύντομα βίντεο (π.χ. Παρουσίαση εαυτού, Περιγραφή αγαπημένης δραστηριότητας).
 - **Παιχνίδια με βαθμολογία** λειτουργούν ως κίνητρο για τα παιδιά.
-

Κατανόηση γραπτού λόγου

11. Ο Αμίρ και η Μπέλα γράφουν για την οικογένειά τους.

○ Η γιαγιά μου η Μπαχάρ **γεννήθηκε** στη
○ Δαμασκό. **Έζησε** εκεί 46 χρόνια. **Έκανε**
○ οικογένεια και **είχε** ένα όμορφο σπίτι.
○ Όταν **γεννήθηκα** εγώ, με **πήρε** και
○ ήρθαμε στην Κύπρο, μακριά από τον
○ πόλεμο. Μόλις **φτάσαμε** στην Κύπρο, η
○ γιαγιά **δούλεψε** σε ένα ξενοδοχείο.

○ Η γιαγιά μου είναι η καλύτερη γιαγιά
○ στον κόσμο! Έχει **μαύρα σγουρά μαλλιά**
○ και **πράσινα μάτια**. Είναι **ψηλή** και
○ **αδύνατη**.

○ Είναι **ήρεμη, καλοσυνάτη** και **ευγενική**.
○ Την αγαπώ πολύ!

○
○
○

Αμίρ

- Ποιος γράφει αυτό το κείμενο;
- Ποιον περιγράφει;
- Πώς περιγράφει τη γιαγιά;

Τι λέει ο Αμίρ για τη γιαγιά του;

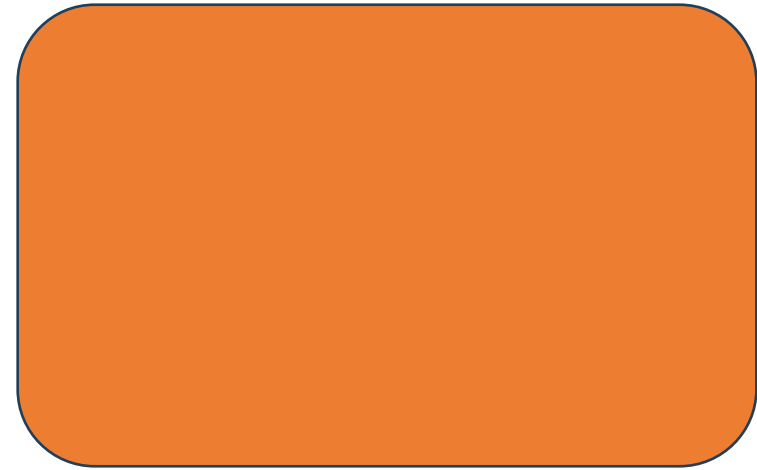
Η γιαγιά μου η Μπαχάρ **γεννήθηκε** στη Δαμασκό. **Έζησε** εκεί 46 χρόνια. **Έκανε** οικογένεια και **είχε** ένα όμορφο σπίτι. Όταν **γεννήθηκα** εγώ, με **πήρε** και ήρθαμε στην Κύπρο, μακριά από τον πόλεμο. Μόλις **φτάσαμε** στην Κύπρο, η γιαγιά **δούλεψε** σε ένα ξενοδοχείο.

Η γιαγιά μου είναι η καλύτερη γιαγιά στον κόσμο! Έχει **μαύρα σγουρά μαλλιά** και **πράσινα μάτια**. Είναι **ψηλή** και **αδύνατη**.

Είναι **ήρεμη, καλοσυνάτη** και **ευγενική**.

Την αγαπώ πολύ!

Αμίρ

Χαρακτήρας

Εμφάνιση

Ποια είναι η ιστορία της γιαγιάς;

- Ο μπαμπάς μου ο Ντανιέλ **γεννήθηκε**,
- **μεγάλωσε** και **έζησε** για πολλά χρόνια στη
- Ρουμανία. Όμως, δεν **είχε** δουλειά. Όταν
- **ήταν** 25 χρονών, **ταξίδεψε** στην Κύπρο.
- Μόλις **έφτασε** στην Πάφο, **βρήκε** δουλειά
- σε ένα γραφείο. Εκεί **γνώρισε** τη μαμά μου
- και την **παντρεύτηκε**. Έτσι **γεννήθηκα**
- εγώ!
- Ο μπαμπάς μου είναι ο σούπερ μπαμπάς!
- Έχει **ξανθά, ίσια μαλλιά** και **καστανά**
- **μάτια**. Είναι **ψηλός** και **παχουλός**. Του
- αρέσει πολύ το φαγητό!
- Είναι **φιλικός** με όλους και πολύ
- **εργατικός**!
- Τον αγαπώ πολύ!

Μπέλα

28. Η Μπέλα, ο Λέβαν και η Άννα γράφουν για τα σπίτια όπου μένουν οι συγγενείς τους στη Ρουμανία, τη Σρι Λάνκα και τη Βουλγαρία.

α) Διαβάζω τα κείμενα και ενώνω το καθένα με την εικόνα που το δείχνει.

Τα ξαδέλφια μου μένουν σε ένα σπίτι στο χωριό. Έχει στέγη και μεγάλο κήπο με δέντρα. Έχει ξύλινη **εξώπορτα** και κόκκινα **παραθυρόφυλλα**. Στο σαλόνι υπάρχει μια μικρή **βιβλιοθήκη** με παλιά βιβλία.

Η γιαγιά μου στη Σόφια μένει σε ένα μικρό διαμέρισμα στον δεύτερο όροφο σε μια μικρή **πολυκατοικία**. Είναι κοντά σε στάση λεωφορείου και υπεραγορά. Έχει δύο **υπνοδωμάτια**, σαλόνι και κουζίνα.

Διδασκαλία της δομής της γλώσσας (γραμματική και σύνταξη)

- Η δομή της γλώσσας (Γραμματική, Σύνταξη) δεν διδάσκεται ως αυτοσκοπός
- Ποτέ δεν διδάσκεται αποπλαισωμένα από το κείμενο
- Μέσο για την ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών/ριών.
- Δεν συνιστάται η έμφαση σε διατύπωση κανόνων της γραμματικής, ή σε εκμάθηση ορολογίας της γλώσσας, αφού επιδιώκεται η επίγνωση της δομής της γλώσσας
- να κατακτάται από τους/τις μαθητές/μαθήτριες με λειτουργικό τρόπο.
- Ανάλογα με την περίπτωση επικοινωνίας και τον θεματικό κύκλο

Φτιάχνω λέξεις και προτάσεις!

Ο Σάνι **γεννήθηκε** στη Νιγηρία.

Η Μπέλα **γεννήθηκε** και **μεγάλωσε** στην Κύπρο.

Ο Αμίρ **έφτασε** στην Κύπρο από τη Συρία με πλοίο.

Η Άννα ήταν 6 χρονών, όταν **έφυγε** από τη Βουλγαρία. **Άφησε** πίσω τη γιαγιά της.

Ο Λέβαν **έζησε** 2 χρόνια στη Λεμεσό και μετά **πήγε** στην Πάφο.

Η Μαρία **ταξίδεψε** δύο φορές στην Ελλάδα.

χθες, πριν από 2 μέρες/μήνες/χρόνια..., πέρσι		
γεννήθηκε	έφτασε	

τώρα, σήμερα		
γεννιέται	φτάνει	

χθες, πριν από 2 μέρες/μήνες/χρόνια..., πέρσι		

τώρα, σήμερα		
γεννιέμαι	φτάνω	μεγάλωσα
πηγαίνω	έζησα	μένω
αφήνω	γνωρίζω	φεύγω
γυρίζω	ταξιδεύω	έρχομαι

χθες, πριν από 2 μέρες/μήνες/χρόνια..., πέρσι		
γεννήθηκα	έφτασα	μεγάλωσα
πήγα	έζησα	έμεινα
άφησα	γνώρισα	έφυγα
γύρισα	ταξίδεψα	ήρθα

τώρα, σήμερα		
γεννιέμαι	φτάνω	μεγάλωσα
πηγαίνω	έζησα	μένω
αφήνω	γνωρίζω	φεύγω
γυρίζω	ταξιδεύω	έρχομαι

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ + ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει εκτυπωμένο ή προβάλλει στον βιντεοπροβολέα ή/και ζητά από τα παιδιά να φέρουν από το προηγούμενο μάθημα ένα **μενού/τιμοκατάλογο** από ένα ελληνικό ή άλλο αγαπημένο τους εστιατόριο.
2. Αν το μενού έχει εικόνες, ζητά από τα παιδιά να γράψουν στο **πινακάκι*** τους 5 ονομασίες φαγητών και ποτών που γνωρίζουν βλέποντας τις εικόνες.
3. Αν το μενού έχει τις ονομασίες των φαγητών, ζητά από τα παιδιά να ζωγραφίσουν στο **πινακάκι*** τους 3 φαγητά ή ποτά που γνωρίζουν ή να τα περιγράψουν στους συμμαθητές τους με 2 προτάσεις για να καταλάβουν τι θέλουν να παραγγείλουν.
4. Εναλλακτικά, η δραστηριότητα μπορεί να γίνει σε ομάδες. Η κάθε ομάδα αποφασίζει και καταγράφει τι θα παραγγείλει σαν να είναι παρέα και πάει στο εστιατόριο.
5. Μίνι γκάλοπ! Ποιο φαγητό είναι το πιο δημοφιλές (αρέσει στα πιο πολλά παιδιά της ομάδας);

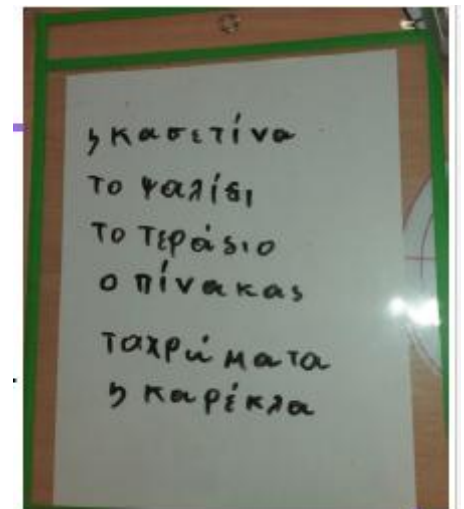
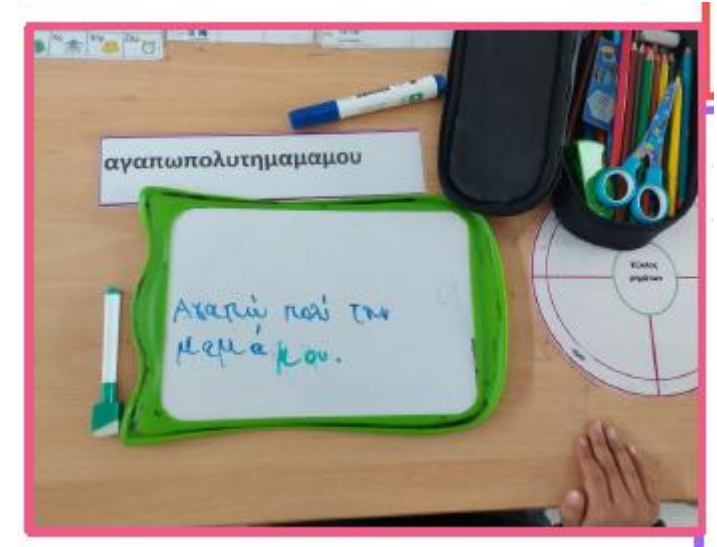
**ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ ΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΜΑΣ ΔΙΝΟΥΜΕ ΓΛΩΣΣΙΚΑ
ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ**

ΑΤΟΜΙΚΑ ΠΙΝΑΚΑΚΙΑ*

- Διαμορφωτική αξιολόγηση
- Έλεγχος προϋπάρχουσας γνώσης
- Δελτίο εξόδου
- Γρήγορες, ομαδικές απαντήσεις
- Γρήγορη και άμεση ανατροφοδότηση

Ενδεικτικές δραστηριότητες:

- Γράφω την πρώτη συλλαβή της λέξης «μαμά»
- Γράφω το τελευταίο γράμμα της λέξης «μπανάνα»
- Γράφω μια πρόταση με τη λέξη...
- Γράφω 3 λέξεις που άκουσα στο τραγούδι

Τι πετυχαίνω με
αυτή τη
δραστηριότητα;
Τι μεθοδολογία
χρησιμοποίησα;

Επαναφορά προϋπάρχουσας γνώσης:
λεξιλόγιο από μενού

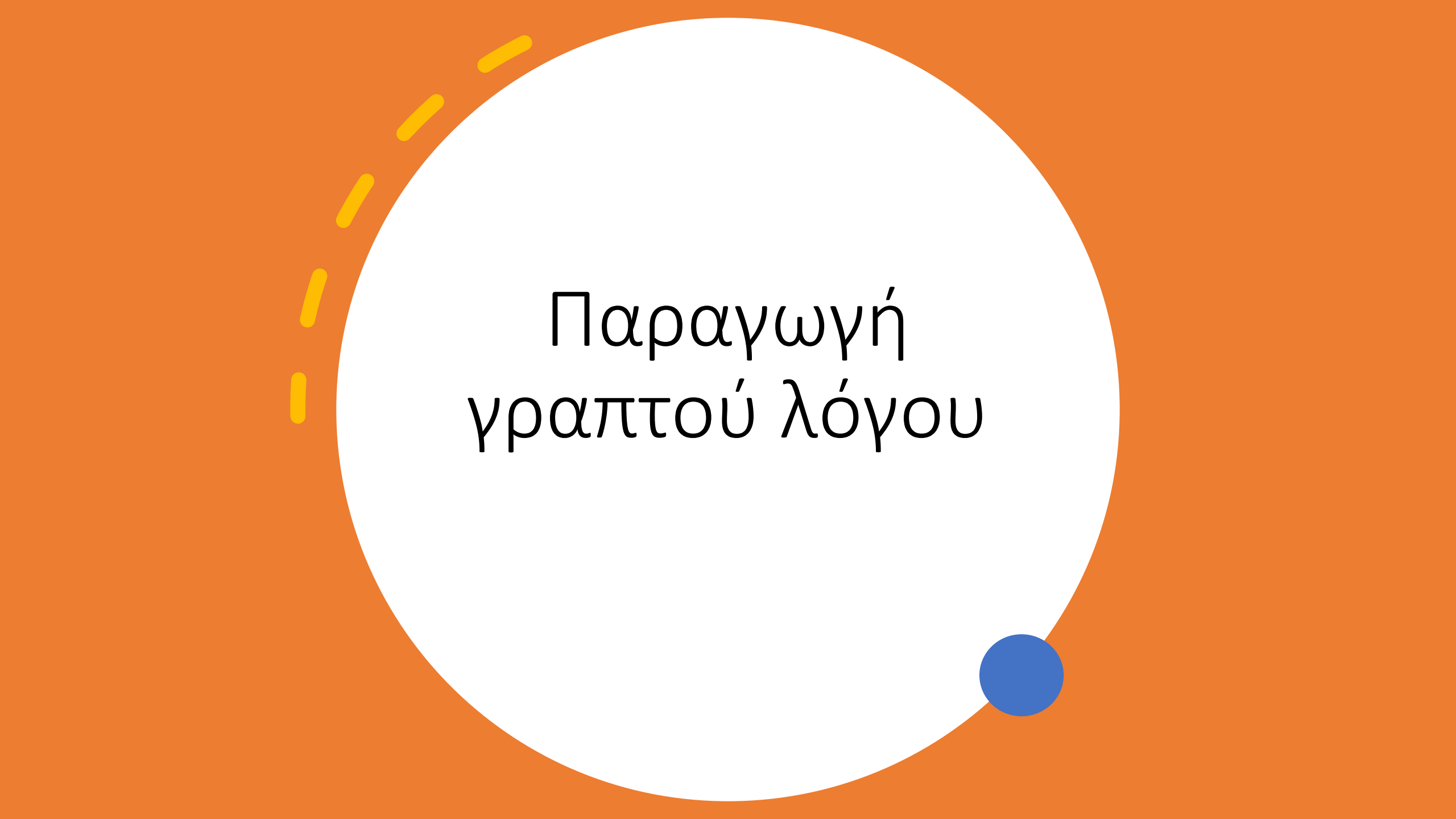
Μπορώ να διαβάζω και να καταλαβαίνω τα
βασικά στοιχεία καταλόγων και μενού
εστιατορίων και ιστοσελίδων παραγγελίας
φαγητού

Μπορώ να γράφω/φτιάχνω μενού-
καταλόγους εστιατορίων και καφετεριών

Δείκτες γραμματικής: «μου αρέσει» +
«ενεστώτας συχνόχρηστων ρημάτων α' και β'
συζυγίας», ποσοτικά επιρρήματα

Οργάνωση της τάξης: σε ομάδες

Μεθοδολογία: επικοινωνιακή

Παραγωγή γραπτού λόγου

Να δημιουργούν απλές παρουσιάσεις με σωστή γραφή ή αντιγραφή.	- Βασικό λεξιλόγιο από ενότητες όπως: φαγητά, ζώα, χρώματα, αντικείμενα τάξης, δωμάτια, μέλη της οικογένειας, ένδυση, μέρες της εβδομάδας, μήνες, αριθμοί, μέρη της/του πόλης/χωριού, επαγγέλματα, αθλήματα, καθημερινότητα, εθνικότητες, χώρες, μέρη του σώματος, ρήματα δράσης, ενδυμασία - Δομή/βασικά χαρακτηριστικά μιας παρουσίασης - Λειτουργία και ρόλος εικόνας σε παρουσιάσεις	- Βασικό λεξιλόγιο για χρώματα, φρούτα, φαγητά, αριθμούς, ζώα, σχολικό περιβάλλον, μέλη της οικογένειας, μέρη του σώματος, παιχνίδια	- Δημιουργία και αποστολή παρουσιάσεων σε παιδιά άλλων σχολείων (π.χ. παρουσίαση του εαυτού, της τάξης, του σχολείου, της οικογένειάς τους, του σπιτιού ή της γειτονιάς τους, της πόλης τους κ.λπ.)
--	--	---	--

Οι οδηγίες των δραστηριοτήτων ΠΓΛ πρέπει να:

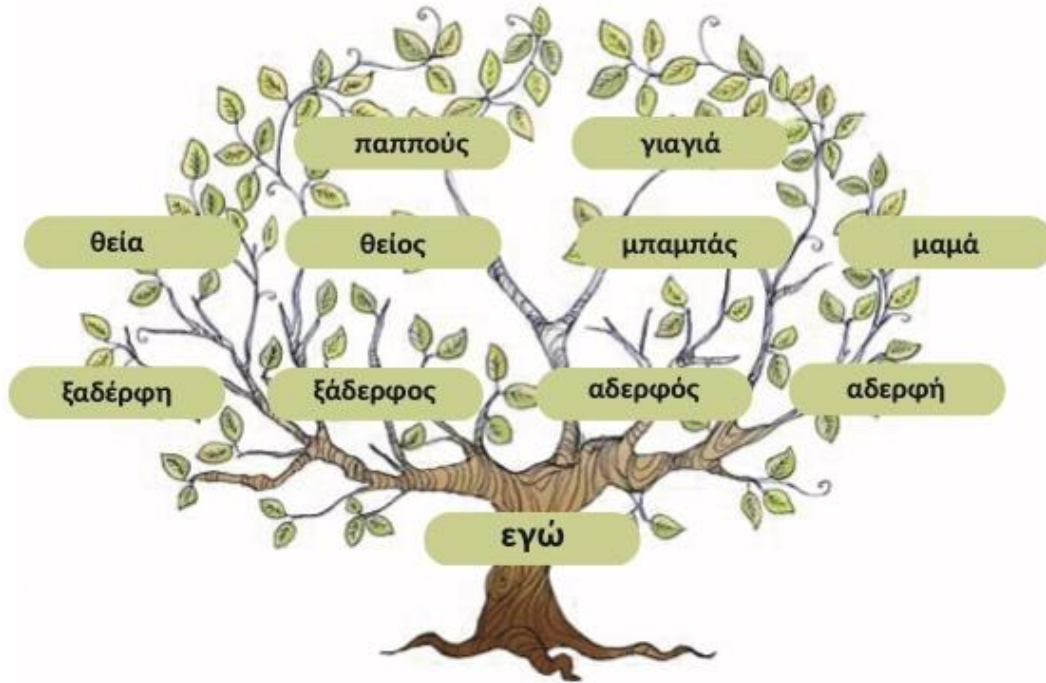
- είναι διατυπωμένες με όσο γίνεται πιο απλό τρόπο
- είναι σύντομες
- αναφέρουν ξεκάθαρα τι απαιτείται (είδος κειμένου π.χ. email, πρόσκληση) και την έκταση της ΠΓΛ (αριθμός λέξεων)
- συνοδεύονται από γλωσσικά στηρίγματα, π.χ.
 - χρήσιμες λέξεις ή/και φράσεις
 - σχεδιάγραμμα
 - δείγμα γραπτού λόγου
- εναρμονίζονται με την ηλικία, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών, καθώς και με τις πραγματικές τους ανάγκες κατά την γραπτή επικοινωνία (αυθεντικές).

όπου είναι δυνατόν, να υπάρχει **εικονογράφηση*

Φτιάχνω το γενεαλογικό μου δέντρο

6. Πώς μπορεί να μοιάζει μια οικογένεια;

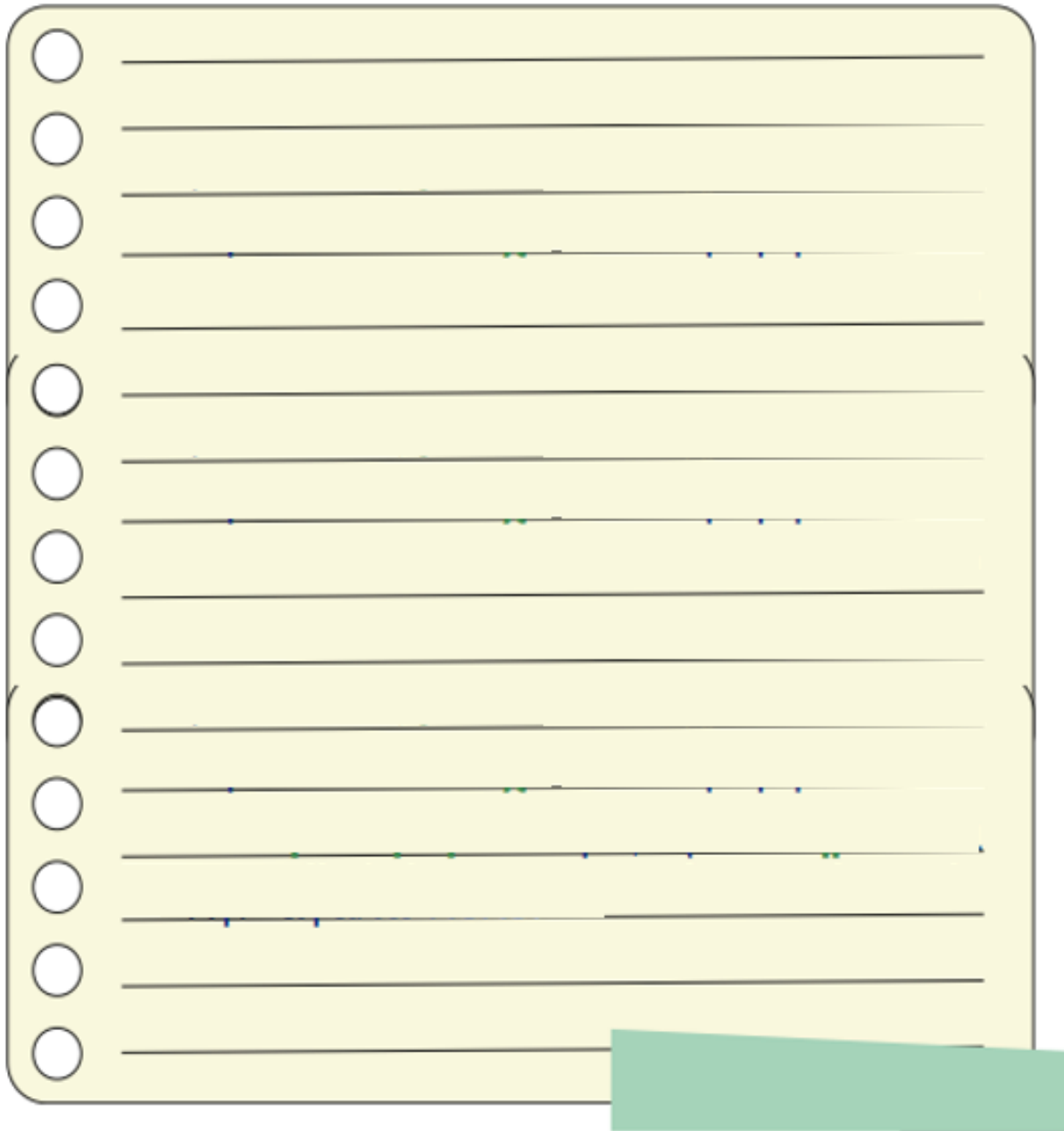
α) Βλέπω το δέντρο και θυμάμαι τις λέξεις.

β) Συμπληρώνω το δέντρο της δικής μου οικογένειας και το χρωματίζω.

Περιγράψω τη γιαγιά μου

A yellow notepad with 15 horizontal lines and a green tab at the bottom right. The notepad is positioned on the left side of the image, and the green tab is at the bottom right corner.

Ποια είναι η ιστορία της γιαγιάς;

- Που γεννήθηκε;
- Πως έφτασε στην Κύπρο;
- Που δουλεύει;

Εμφάνιση

Χαρακτήρας

Σπίτι

Επίπεδο A1.1

σπίτι, αυλή, τουαλέτα, κήπος

Επίπεδο A1.2

κουζίνα, σαλόνι, υπνοδωμάτιο, μπάνιο, γκαράζ, γραφείο, τραπεζαρία, μπαλκόνι/βεράντα, διάδρομος, σκάλα, αποθήκη, χαλί, λάμπα, πόρτα, κρεβάτι, κομοδίνο, μαξιλάρι, ντουλάπα, παράθυρο, τηλεόραση, τραπέζι, καθρέφτης, βιβλιοθήκη, έπιπλα, πολυθρόνα, καναπές, αφίσα, φωτογραφία, φωτιστικό (φως)

Επίπεδο A2.1

πιάτο, μαχαίρι, πιρούνι, κατσαρόλα, ποτήρι, μπουκάλι, κουτάλι, φλιτζάνι/κούπα, τηγάνι, ψυγείο, φούρνος, σκούπα, βρύση, νεροχύτης, πλυντήριο πιάτων, πλυντήριο ρούχων, βάζο, πολυκατοικία, όροφος, ισόγειο, διεύθυνση, γειτονιά, δρόμος, λεωφόρος, διαμέρισμα, εξοχικό

- Τα σπίτια είναι ίδια σε όλον τον κόσμο;
- Πού μπορούμε να βρούμε τα σπίτια των εικόνων;
- Τι είναι ίδιο; Τι είναι διαφορετικό;
- Ποια εικόνα μου αρέσει; Γιατί;
- Ποια από αυτά έχω ξαναδεί; Πού;
- Βλέπω κάποια από αυτά εκεί που ζω τώρα;

Τα αναδυόμενα δίγλωσσα παιδιά χρειάζονται υποστήριξη από
τον/την εκπαιδευτικό

SCAFFOLDING

Quality teaching rounds

Μια πρακτική που εφαρμόσαμε την περσινή σχολική χρονιά και θα συνεχίσουμε να εφαρμόζουμε και φέτος:

1. Επιμορφωτική συνάντηση για σχεδιασμό μαθήματος στην Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα
2. Δημιουργία μικρών δικτύων 2-3 σχολείων (γεωγραφικός διαχωρισμός, ανά περιοχή) και πραγματοποίηση δύο συναντήσεων:
 - (α) επιλογή ενός θεματικού κύκλου και κοινός σχεδιασμός μαθήματος από την ομάδα των εκπαιδευτικών
 - (β) συνδιδασκαλία και αλληλοπαρακολούθηση (εστίαση στην παρακολούθηση της επίδρασης της διδασκαλίας σε συγκεκριμένα παιδιά ΌΧΙ στον/στην εκπαιδευτικό

Ιστοσελίδα Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΕΝΤΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ**

Ομάδα Υποστήριξης
Εκπαιδευτικών που διδάσκουν
Παιδιά με Μεταναστευτική
Βιογραφία

email: mmev@cyearn.pi.ac.cy

https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=1712&Itemid=463&lang=el

Συζήτηση, απορίες, εισηγήσεις...

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.